

РОЗДІЛ 2. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ (З ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ)

КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ СФОРМОВАНОСТІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ПРОТИТАНКОВОГО РАКЕТНОГО КОМПЛЕКСУ «СТУГНА-П» У ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

CRITERIA, INDICATORS AND LEVELS OF READINESS OF FUTURE OFFICERS OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE TO USE THE ANTI-TANK MISSILE COMPLEX "STUGNA-P" IN EXTREME CONDITIONS OF SERVICE AND COMBAT ACTIVITY

Враховуючи результати моніторингу Інтернет-ресурсів (аналізу науково-методичної, спеціальної та довідкової літератури), членами науково-дослідної групи встановлено, що питанням визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності майбутніх офіцерів інституції сектору безпеки і оборони України до застосування сучасних протитанкових, зенітно-ракетних та інших комплексів високоточної зброї у різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності – присвячено недостатню кількість науково-методичних праць, що потребує подальших наукових розвідок та підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку дослідження.

Головною метою дослідження є визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» у екстремальних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності.

В результаті теоретичного дослідження членами науково-дослідної групи визначенні критерії (аналітико-оцінний змістовий, мотиваційний), основні показники (формування військово-прикладних навичок; формування теоретичних знань та практичних навичок застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів) у різних умовах СБОД; формування високої психологічної стійкості до впливу несприятливих факторів службово-бойової діяльності; мотивація до опанування новітніми зразками високоточної зброї; знання матеріальної частини протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (інших зразків високоточної зброї); уміння організувати систему навчання з вогневої підготовки підлеглого особового складу; формування професійних навичок та практичних умінь застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів) під час виконання завдань за призначенням; здатність виконувати посадові обов'язки командира бойового розрахунку протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів) на початковому етапі проходження військової служби у лавах НГУ (в екстремальних умовах СБОД); знання матеріальної частини протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів), тактики його застосування у різних умовах СБОД тощо), рівні (високий, достатній та

задовільний) та підходи (діяльнісний, комплексний, особистісно-зорієнтований, системний, а також структурний), що забезпечує формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» у екстремальних умовах СБОД.

Перспективи подальших досліджень у обраному напрямі наукової розвідки передбачають розроблення педагогічних умов формування готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України командного напрямку підготовки до застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» у різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності.

Ключові слова: *вогневі засоби, готовність, компетентності, критерії, майбутні офіцери, показники, професійна підготовленість, рівні, технічні засоби, тренажери, функціональна підготовленість.*

Taking into account the results of monitoring Internet resources (analysis of scientific and methodological, special and reference literature), established by the members of the research group, that the issue of determining the criteria, indicators and levels of readiness of future officers of institutions of the security and defense sector of Ukraine for the use of modern anti-tank, anti-aircraft missile and other high-precision weapon complexes in various conditions of service and combat (operational) activity – is devoted to an insufficient number of scientific and methodological works, which requires further scientific investigations and emphasizes the relevance and practical component of the chosen research direction.

The main goal of the study is to determine the criteria, indicators and levels of readiness of future officers of the National Guard of Ukraine to use the Stugna-P anti-tank missile complex in extreme conditions of service and combat (operational) activity.

As a result of the theoretical research, the members of the research group determined the criteria (analytical and evaluative content, motivational), main indicators (formation of military applied skills; formation of theoretical knowledge and practical skills in the use of the anti-tank missile system "Stugna-P" (its analogues) in various conditions of service-combat (operational) activity; formation of high psychophysical resistance to the influence of adverse factors of service and combat activity; motivation to mas-

УДК 378.147:[351.743:796](477)(045)
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/49.1.5>

Белашов Ю.О.,
канд. тех. наук,
доцент кафедри вогневої підготовки
Національної академії
Національної гвардії України
Кириченко О.О.,
канд. тех. наук,
ст. викладач кафедри
ракетно-артилерійського озброєння
факультету логістики
Національної академії
Національної гвардії України
Безбородов Є.В.,
ст. викладач кафедри
вогневої підготовки
Національної академії
Національної гвардії України
Шабатура С.О.,
викладач кафедри вогневої підготовки
Національної академії
Національної гвардії України
Делямба М.М.,
викладач кафедри вогневої
та спеціальної підготовки
факультету службово-бойової діяльності
Національної гвардії України
Київського інституту
Національної гвардії України

ter the latest models of high-precision weapons; knowledge of the material part of the anti-tank missile complex "Stugna-P" (other samples of high-precision weapons); the ability to organize a training system for fire training of subordinate personnel; formation of professional skills and practical skills in the use of anti-tank missile complex "Stugna-P" (its analogues) during the performance of assigned tasks; the ability to perform the duties of the commander of the combat unit of the anti-tank missile complex "Stugna-P" (its analogues) at the initial stage of military service in the ranks of the National Guard of Ukraine (in extreme conditions of service and combat (operational) activity); knowledge of the material part of the anti-tank missile complex "Stugna-P" (its analogues), the tactics of its use in various conditions of service-combat (operational) activity, etc.), levels (high, sufficient and satisfactory) and

approaches (activity, complex, person-oriented, systemic, as well as structural), which ensures the formation of the readiness of future officers of the National Guard of Ukraine to use the anti-tank missile complex "Stugna-P" in extreme conditions of service and combat (operational) activity.

Prospects for further research in the chosen direction of scientific intelligence involve the development of pedagogical conditions for the formation of the readiness of future officers of the National Guard of Ukraine of the command direction of training for the use of the anti-tank missile complex "Stugna-P" in various conditions of service-combat (operational) activity.

Key words: *competences, criteria, indicators, levels, professional training, readiness, simulators technical, equipment, firearms, future officers, functional training.*

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Враховуючи реалії сьогодення до представників сектору безпеки і оборони України висуваються високі вимоги – зокрема до офіцерських кадрів, які є провідною ланкою в забезпеченні обороноспроможності країни в умовах військового стану.

Необхідно підкреслити, що саме від рівня професійної підготовленості офіцерів, їхнього вміння швидко та вірно орієнтуватися у складних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності, приймати виважені рішення – значною мірою залежить успіх виконання завдань за призначенням ввірених їм підрозділів. Відповідно до вище викладеного актуальним є якісна організація професійної освіти майбутніх офіцерських кадрів для інституцій сектору безпеки і оборони України (СБОУ), зокрема для Національної гвардії України.

Національна гвардія України (НГУ) – «є військовим формуванням з правоохоронними функціями, яке входить до системи Міністерства внутрішніх справ України і призначено для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами – із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій тощо...» [1].

На підставі вище зазначеного в підрозділі НГУ постачається відповідне озброєння, екіпіровка, боєприпаси, продовольче забезпечення а також новітня високоточна зброя тощо, що потребує модернізації системи професійної освіти майбутніх офіцерів НГУ (інституцій СБОУ) відповідно до вимог сьогодення. У свою чергу, визначення необхідних критеріїв, показників, рівнів, ступенів та інших важливих складових (чинників), які формують готовність майбутніх офіцерів НГУ (інституцій СБОУ) до виконання завдань за призначенням

є актуальним напрямом наукових досліджень і важливим практичним завданням.

Дослідження виконано відповідно до планів науково-дослідної роботи: кафедри вогневої підготовки Національної академії Національної гвардії України, кафедри вогневої та спеціальної підготовки факультету службово-бойової діяльності НГУ Київського інституту Національної гвардії України (ініціативний проєкт «Практик», 2021–2022 рр.).

Аналіз останніх досліджень і публікацій (1 етап, вересень-листопад 2021 р.) дозволив визначити низку учених: С. Каплуна [2], О. Хацаюка, О. Єлісєєвої, В. Жукова, В. Клименка, Ю. Бережного [3], В., Шемчука, О. Хацаюка, В. Соколовського, А. Ковтуненка, О. Корнієнка, Ю. Муштатова [4], О. Khatsaiuk, М. Medvid, В. Maksymchuk, О. Kurok, P. Dziuba, V. Tyurina, P. Chervonyi, О. Yevdokimova, М. Levko, I. Demchenko, N. Maliar, E. Maliar, I. Maksymchuk [5] та інших фахівців (А. Бухуна, Є. Денисенка, Ю. Медвідь, П. Рибалки, Ю. Самсонова, А. Турчинова, Ю. Фіногенова, В. Ягупова), які у своїх працях висвітлили актуальні проблеми формування готовності майбутніх офіцерів інституцій сектору безпеки і оборони України до виконання завдань за призначенням.

Достатньо цікавими, виконаними на високому науково-методичному рівні є роботи: О. Моргунова, О. Ярещенко, О. Хацаюка [6], О. Масля [7], Ю. Самсонова, О. Головченка, І. Кочури, Є. Безбородова, В. Толокнєєва, К. Дяченка, М. Курилова [8], О. Маркова, Ю. Самсонова, С. Бородіна, В. Шемчука, І. Атаманенка та інших учених і практиків (Д. Демидка, В. Єманова, О. Майстренка, П. Пістряка, Ю. Репіла, О. Рімана) – у яких розкриваються особливості формування готовності майбутніх офіцерів інституцій СБОУ до використання засобів вогневого ураження противника (протитанкових, зенітних комплексів, стрілецької зброї, гранатометів тощо) у різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності.

Подальший аналіз науково-методичної та спеціальної літератури, привернув нашу увагу до наукових праць: О. Маркова, Ю. Самсонова,

С. Бородіна, В. Шемчука, І.О. Атаманенка [9], В. Афанасенка, В. Пасічника, А. Злотнікова [10], С. Костіва [11], Ю. Самсонова, О. Яреценка [12], О. Хацаюка, А. Вороніна, О. Кравченка, А. Корольова [13] та інших фахівців обраного напрямку наукової розвідки (Р. Горбатюка, Ю. Лісниченка, Ю. Медвідь, Г. Кудрявцевої, А. Пруса, А. Шабалдака, Д. Швеця) – у яких розкриваються особливості визначення відповідних критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності майбутніх офіцерів інституцій СБОУ до професійної діяльності.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В процесі подальшої дослідно-аналітичної роботи у обраному напрямку наукової розвідки членами науково-дослідної групи були визначені суперечності між:

- наявністю розробленого комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни «Вогнева підготовка» (для курсантів командно-штабного факультету Національної академії Національної гвардії України) та відсутністю методики формування практичних навичок використання новітніх зразків високоточної зброї, зокрема – протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» у змодельованих (екстремальних) умовах службово-бойової (оперативної) діяльності;

- достатнім рівнем сформованості теоретичних знань з вогневої підготовки курсантів командно-штабного факультету Національної академії Національної гвардії України (НАНГУ) та недостатнім рівнем сформованості практичних навичок бойових пусків із використанням протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П»;

- достатнім рівнем сформованості фізичних якостей, що забезпечують готовність представників досліджуваної категорії до виконання завдань за призначенням в умовах мирного стану та потребу розв'язку та удосконалення їхньої спеціальної фізичної підготовленості із урахуванням вимог військового стану.

Враховуючи результати моніторингу Інтернет-ресурсів (аналізу науково-методичної, спеціальної та довідкової літератури), членами науково-дослідної групи встановлено, що питанням визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності майбутніх офіцерів інституцій СБОУ до застосування сучасних протитанкових, зенітно-ракетних та інших комплексів високоточної зброї у різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності (СБОУ) – присвячено недостатню кількість науково-методичних праць, що потребує подальших наукових розвідок та підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку дослідження.

Мета статті. Головною метою дослідження є визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності майбутніх офіцерів НГУ до застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» у екстремальних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності.

Для досягнення мети дослідження планувалося вирішити наступні завдання:

- провести аналіз науково-методичної, спеціальної та довідкової літератури у напрямі формування готовності майбутніх офіцерів інституцій СБОУ до виконання завдань за призначенням;

- здійснити моніторинг Інтернет – джерел (аналіз спеціальної та довідкової літератури у напрямі формування готовності майбутніх офіцерів інституцій СБОУ до використання засобів вогневого ураження противника (протитанкових, зенітних комплексів, стрілецької зброї, гранатометів тощо) у різних умовах СБОУ.

- провести аналітичний огляд низки наукових праць у яких викладені результати визначення відповідних критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності майбутніх офіцерів інституцій СБОУ до професійної діяльності.

В процесі дослідно-аналітичної роботи були використані наступні методи: аксіоматичні, ідеалізації, історичні і логічні, сходження від конкретного, формалізації, тощо. Крім цього було використано особистий досвід організації системи вогневої (спеціальної фізичної) підготовки майбутніх офіцерів інституцій СБОУ.

Виклад основного матеріалу. У динаміці 2 етапу (грудень 2021 р. – лютий 2022 р.) теоретичного дослідження, членами науково-дослідної групи (НДГ) розглянуто сутнісні характеристики формування готовності майбутніх офіцерів НАНГУ (командно-штабного факультету) до застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» у різних умовах СБОУ.

В процесі подальшої дослідно-аналітичної роботи (3 етап, березень – травень 2022 р.) нашу увагу привернули роботи учених: В. Шемчука, О. Шемчук [14], В. Климовича, В. Бурхайла, К. Березяк, М. Кузнецової, Т. Людовик [15] та інших фахівців (Є. Денисенка, Я. Павлова, П. Рибалки, С. Полторака, О. Хацаюка, О. Шабаліна), у яких розкриваються особливості визначення сутнісних характеристик поняття – «критерій». Відповідно до спеціальної (довідкової) літератури – «критерій» є «підставою для оцінки, визначення або класифікації чогось; мірилом. Критерієм правильності теоретичних висновків, як відомо, є практика...» (Академічний тлумачний словник [16]).

Враховуючи вище викладене вважаємо, що зміст зазначеного вище поняття залежить від об'єкту (предмету) дослідження, а «аналіз» доцільно розглядати як специфічний науковий інструментарій управління якістю вогневої підготовки (професійної освіти) курсантів досліджуваної категорії, що забезпечує формування:

- 1) теоретичних знань будови та експлуатації протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» та його зарубіжних аналогів;

- 2) теоретичних знань тактики застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» у різних умовах СБОУ;

3) практичних навичок визначення основних факторів, що характеризують сприятливі умови для використання протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» в процесі виконання завдань за призначенням;

4) теоретичних умінь та практичної підготовленості у виборі оптимальних тактичних способів вогневого ураження противника із використанням протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів) у різних умовах СБОД;

5) підготовки та створення сприятливих умов для ефективного ураження противника із використанням протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (інших зразків сучасної високоточної зброї);

6) методичних знань необхідних для організації ефективної системи навчання тактиці проведення влучних пусків з протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів) у різних умовах СБОД (на фоні значного психофізичного навантаження) тощо.

Аналізуючи низку наукових праць учених: С. Каплуна [2], В. Шемчука, О. Хацаюка, В. Соколовського, А. Ковтуненка, О. Корнієнка, Ю. Муштадова [4], О. Маслія [7], О. Маркова, Ю. Самсонова, С. Бородіна, В. Шемчука, І. Атаманенка [9] та інших фахівців обраного напрямку наукової розвідки (В. Волошина, О. Моргунова, К. Пантлеева, О. Пшеничної, Б. Ратича, Д. Швеця) доцільно констатувати, що «аналіз» – є підґрунтям об'єктивного оцінювання сформованості професійних компетентностей представників досліджуваної категорії, який безпосередньо впливає на систему всебічної підготовки майбутніх офіцерів (інституцій СБОУ), зокрема – на їхню теоретичну та практичну підготовленість з вогневої підготовки. Важливим є й те, що саме об'єктивний та своєчасний (якісний) аналіз всебічної підготовленості курсантів вищих військових навчальних закладів (відповідної інституції СБОУ), дозволяє фахівцям вогневої підготовки оптимізувати систему професійної освіти, що сприятиме у майбутньому якісному виконанню ними завдань за призначенням у різних умовах СБОД.

Аналізуючи вище викладене вважаємо, що «критерій сформованості готовності майбутніх офіцерів НГУ до застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» у екстремальних умовах СБОД» – є діагностичним інструментарієм для визначення, а також об'єктивного оцінювання фактичного його стану, який є сукупністю ознак для формування ствердження про ступінь відповідності фактичного рівня сформованості зазначеної вище «готовності» із урахуванням реалій сьогодення та встановленим вимогам [17–20].

В подальшому, нашу увагу привернули наукові праці учених: Ю. Самсонова, М. Калюжного, Б. Лукіна [23], В. Римика, В. Вербового [24] та інших фахівців обраного напрямку наукової розвідки (В. Вербового, О. Іванова, Я. Зорія, І. Ковальова, О. Кравченко). Це у свою чергу дозволило

членам науково-дослідної групи виділити тотожні для представників досліджуваної категорії «критеріїв оцінювання», а саме: аналітико-оцінного, змістового та мотиваційного. Необхідно підкреслити, що відповідний «критерій» потребує об'єктивного оцінювання за низкою «показників».

Отже доцільно констатувати, що зміст «критерію» за своїми сутнісними характеристиками та об'ємом є більш ширшим, ніж зміст відповідного «показника». Крім цього, «показник» є складовою часткою «критерію», тому ступінь його впливу та прояву (якісна характеристика, а також визначеність «критерію») буде виражатися певними кількісними, а також якісними показниками. Доцільно зауважити, що «показники» є домінуючими складниками в процесі порівняльного аналізу (діагностування), тому «показник» є об'єктивним відображенням (доказом), а також відповідним засобом якісного, а також достовірного оцінювання досягнень процесів і явищ які підлягають дослідженню. Відповідно до вище викладеного членами НДГ здійснено визначення провідних «показників» зазначених вище «критеріїв» (див. табл. 1).

Нами очікується, що використання у професійній діяльності представників досліджуваної категорії перелічених у табл. 1 «критеріїв», а також відповідного наукового інструментарію і методологічного підходу (комплексу навчально-методичного забезпечення, форм, моделей, педагогічних технологій, педагогічних умов тощо) – сприятиме стійкому та прискореному формуванню у них ключових професійних компетентностей, що у майбутньому забезпечить надійне виконання завдань за призначенням із використанням протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» й інших зразків високоточної зброї. Враховуючи вище зазначене доцільно констатувати, що для будь-якого «критерію» характерною ознакою є наявність відповідних «показників», які відображають найбільш важливі, а також інформативні характеристики «об'єкту», що забезпечують його існування.

Заключний блок теоретичного дослідження передбачав визначення специфічних «підходів». Відповідно до результатів аналізу спеціальної та довідкової літератури [3; 5; 7; 9] членами НДГ встановлено, що найбільш актуальними та ефективними підходами для досягнення мети дослідження є: діяльнісний, комплексний, особистісно-зорієнтований, системний та структурний «підходи». Крім цього, враховуючи результати отримані в процесі попередньої дослідно-аналітичної роботи [2; 8; 11; 13; 15] пропонуємо до використання в системі об'єктивного оцінювання готовності представників досліджуваної категорії до застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів) у екстремальних умовах службово-бойової діяльності наступних рівнів: високого, достатнього та задовільного. Отже, поставлені перед нами завдання виконанні, а головна мета дослідження – досягнута.

«Критерії», «показники» сформованості готовності майбутніх офіцерів НГУ до застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» у екстремальних умовах СБОД

«Критерії»	«Показники»
Мотиваційний	мотивація до опанування новітніми зразками високоточної зброї; мотивація до особистісного саморозвитку (самовдосконалення); формування ключових професійних компетентностей; формування військово-прикладних навичок; формування теоретичних знань та практичних навичок застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів) у різних умовах СБОД; формування високої психофізичної стійкості до впливу несприятливих факторів службово-бойової діяльності;
	ціннісна орієнтація на: захист суверенітету України, дотримання законності та норм міжнародного «Права»; майбутню військово-професійну діяльність; опанування сучасними зразками високоточної зброї; формування методичної компетентності; мотивація до кар'єрного зростання;
	прояв інтересу (зацікавленості) до військово-професійної діяльності та бажання її здійснювати в умовах навчально-бойової (службово-бойової) діяльності;
Змістовий	професійна свідомість; знання матеріальної частини протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (інших зразків високоточної зброї); уміння організувати систему навчання з вогневої підготовки підлеглого особового складу;
	формування професійних навичок та практичних умінь застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів) під час виконання завдань за призначенням; розвинуті фізичні та спеціальні фізичні якості; сформованість необхідних спеціальних умінь та прикладних навичок (діагностичних, орієнтаційно-прогностичних, конструктивно-проектувальних, організаційних, комунікативних тощо);
	професійно-значущі якості особистості та формування мотиву, який виникає з потреби індивіда і закінчується спонуканням його до якісного виконання завдань за призначенням;
Аналітико-оцінний	здатність виконувати посадові обов'язки командира бойового розрахунку протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів) на початковому етапі проходження військової служби у лавах НГУ (в екстремальних умовах СБОД);
	практичні навички (здатність) до прийняття виважених рішень в екстремальних умовах виконання завдань за призначенням; здібності до військової хитрості (авантюризму); надійність (стабільність) та якість у вирішенні поставлених завдань; готовність до: навчання підлеглого особового складу (організації системи індивідуальної підготовки), переконливих доказів; готовність до самопожертвування; формування уміння чітко, логічно та стисло видавати бойові накази; уміння діагностувати психофізіологічний стан підлеглого особового складу;
	уміння проводити самооцінювання; здатність до самоаналізу, володіння навичками саморегуляції під час виконання завдань за призначенням; знання матеріальної частини протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів), тактики його застосування у різних умовах СБОД; самовдосконалення і саморозвиток у різних умовах службово-бойової діяльності;

Висновки. В результаті теоретичного дослідження членами науково-дослідної групи визначенні *критерії* (аналітико-оцінний змістовий, мотиваційний), основні *показники* (формування військово-прикладних навичок; формування теоретичних знань та практичних навичок застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів) у різних умовах СБОД; формування високої психофізичної стійкості до впливу несприятливих факторів службово-бойової діяльності; мотивація до опанування новітніми зразками високоточної зброї; знання матеріальної частини протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (інших зразків високоточної зброї); уміння організувати систему навчання з вогневої підготовки підлеглого особового складу; формування професійних навичок та практичних умінь застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів) під час виконання завдань за призначенням; здатність виконувати посадові обов'язки

командира бойового розрахунку протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів) на початковому етапі проходження військової служби у лавах НГУ (в екстремальних умовах СБОД); знання матеріальної частини протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» (його аналогів), тактики його застосування у різних умовах СБОД тощо), *рівні* (високий, достатній та задовільний) та *підходи* (діяльнісний, комплексний, особистісно-зорієнтований, системний, а також структурний), що забезпечує формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до застосування протитанкового ракетного комплексу «Стugna-П» у екстремальних умовах СБОД. Результати теоретичного дослідження впроваджені у систему вогневої підготовки курсантів старших курсів Національної академії Національної гвардії України та Київського інституту Національної гвардії України.

Перспективи подальших досліджень у обраному напрямі наукової розвідки передбачають

розроблення педагогічних умов формування готовності майбутніх офіцерів НГУ командного напрямку підготовки до застосування протитанкового ракетного комплексу «Ступна-П» у різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Закон України «Про Національну гвардію» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 17, ст. 594, ст. 1). 2014. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/876-18> (дата звернення: 20.07.2022).
2. Каплун С.О. Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів служб тилу у процесі вивчення спеціальних дисциплін : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 2010. 23 с.
3. Хацаюк О.В., Єлісеєва О.С., Жуков В.Л., Клименко В.П., Бережний Ю.М. Модель формування готовності майбутніх офіцерів до застосування заходів фізичного впливу в різних умовах службово-оперативної діяльності. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 29 (Т. 2). С. 174–178.
4. Шемчук В., Хацаюк О., Соколовський В., Ковтуненко А., Корнієнко О., Муштатов Ю. Формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів до дій в умовах радіаційної, хімічної та біологічної небезпеки. *Військова освіта*. 2021. № 1 (43). С. 360–381.
- Khatsaiuk, O., Medvid, M., Maksymchuk, V., Kurok, O., Dziuba, P., Tyurina, V., Chervonyi, P., Yevdokimova, O., Levko, M., Demchenko, I., Maliar, N., Maliar, E., & Maksymchuk, I. (2021). Preparing Future Officers for Performing Assigned Tasks through Special Physical Training. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 13 (2), 457–475. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/13.2/431>
5. Моргунов О.А., Яреценко О.А., Хацаюк О.В. Удосконалення прикладних навичок практичної стрільби в системі професійної освіти Національної поліції України. *Честь і закон*. 2016. № 1. С. 49–56.
6. Маслій О.М. Теоретичні і методичні основи професійної підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння у вищих військових навчальних закладах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук. 2020. 43 с.
7. Самсонов Ю.В., Головченко О.В., Кочура І.І., Безбородов Є.В., Толочкєєв В.О., Дяченко К.Є., Курилов М.М. Модель формування готовності розрахунку установки ЗУ-23 до виконання завдань за призначенням із використанням засобів спеціальної фізичної підготовки. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2021. Вип. 7 (138). С. 109–114.
8. Марков О.В., Самсонов Ю.В., Бородін С.В., Шемчук В.А., Атаманенко І.О. Формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів різних інституцій сектора безпеки і оборони України в системі вогневої підготовки з використанням сучасних технічних засобів навчання. *Інноваційна педагогіка*. 2021. № 32 (Т. 2). С. 60–74.
9. Афанасенко В.С., Пасічник В.І., Злотніков А.Л. Критерії і показники оцінювання ефективності психологічної підготовки особового складу Повітряних Сил. *Збірник наукових праць Харківського університету Повітряних Сил*. 2016. № 3 (48). С. 38–43.
10. Костів С.Ф. Критерії, показники і рівні оцінювання розвитку психофізичної витривалості майбутніх професіоналів військового управління. *Військова освіта*. 2018. № 1 (37). С. 166–173.
11. Самсонов Ю.В., Яреценко О.А. Сутнісні характеристики, критерії та рівні сформованості готовності майбутніх офіцерів інституцій СБОУ до дій у складі бойових розрахунків ПТРК в системі професійної освіти із використанням засобів СФП. *Актуальні проблеми розвитку службово-прикладних, традиційних та східних одноборств*. 2020. № 15. С. 49–61.
12. Хацаюк О.В., Воронін А.І., Кравченко О.В., Корольов А.І. Критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до виконання завдань за призначенням. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 27 (Т. 5). С. 1–21.
13. Шемчук В.А., Шемчук О.М. Критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх офіцерів різних інституцій сектора безпеки і оборони України до службово-бойової діяльності в умовах хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної небезпеки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 75 (Т. 3). С. 21–26.
14. Климович В.Б., Бурхайло В.А., Березяк К.М., Кузнецов М.В., Людовик Т.В. Критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх офіцерів інституцій сектора безпеки і оборони України до виконання завдань за призначенням в умовах водного середовища. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 33 (Т. 1). С. 63–67.
15. Словник української мови (Академічний тлумачний словник). 2014. URL: <http://sum.in.ua/s/kryterij> (дата звернення: 20.07.2022).
16. Пістряк П.В., Марков О.В., Афанасьєв В.В., Самсонов Ю.В., Соколовський В.В. Робоча програма навчальної дисципліни «Бойове застосування озброєння» (25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону) : роб. прог. навч. дисц. 2019. 41 с.
17. Хацаюк О.В. Робоча програма навчальної дисципліни ЦПП 14 «Спеціальна фізична підготовка» (25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону) : роб. прог. навч. дисц. 2018. 44 с.
18. Курс стрільб із стрілецької зброї та озброєння бойових машин НГУ (Наказ КНГУ від 14.03.2016 № 151) : курс стрільб. 2016. 189 с.
19. Про підготовку військовослужбовців, військових частин (підрозділів) НГУ (наказ КНГУ від 14.03.2016 № 151) : наказ. 2016. 152 с.
20. Самсонов Ю.В., Калюжний М.Г., Лукін Б.П. Педагогічні умови формування готовності майбутніх офіцерів-правоохоронців до бойового застосування переносних зенітно-ракетних комплексів з акцентованим використанням засобів тактичної та спеціальної фізичної підготовки. *Актуальні проблеми розвитку службово-прикладних, традиційних та східних одноборств*. 2021. Вип. 15. С. 119–123.
21. Римик В.Р., Вербовий В.П. Сутність професійно-прикладної фізичної підготовки майбутніх поліцейських. *Вісник Прикарпатського університету*. 2019. № 34. С. 93–103.